

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра практичного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

Н. А. Цимбал

“ 27 ” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГП1.1.02 Українська мова за професійним спрямуванням

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність **014.06 Середня освіта (Хімія)**

(шифр і назва напрямку підготовки/спеціальності)

Освітня програма **Середня освіта (Хімія)**

(назва освітньої програми)

Освітній ступінь **бакалавр**

Факультет/інститут **природничо-географічний**

(назва факультету/інституту)

2019 – 2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Українська мова за професійним спрямуванням для студентів спеціальності 014.06 Середня освіта (Хімія) освітнього ступеня «бакалавр».

Розробник: Савчук Н. М., кандидат філологічних наук, доцент кафедри практичного мовознавства

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри практичного мовознавства
Протокол № 1 від “ 27 ” серпня 2019 року

Завідувач кафедри практичного мовознавства проф. Н. А. Цимбал

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії природничо-географічного факультету
Протокол №1 від “29,, серпня 2019 р.

Голова науково-методичної комісії природничо-географічного факультету

 доц. С. Л. Грабовська

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 01Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 014.06 Середня освіта (Хімія)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання (реферат)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		2-й	1-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – 46 год. самостійної роботи студента – 44 год.	Освітній ступінь: бакалавр	22 год.	
		Практичні, семінарські	
		24 год.	
		Лабораторні	
		год.	
		Самостійна робота	
		24 год.	
		Індивідуальні завдання:	
		20 год.	
		Вид контролю:	Вид контролю:
Екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 51 %/49%

1. Мета та завдання курсу

Основною метою курсу «Українська мова за професійним спрямуванням» є усвідомлення системи української мови і розкриття особливостей її функціонування передусім у межах ділового і наукового стилів (професійного спілкування).

Об'єктом вивчення є культурний і соціально-політичний процес розвитку сучасного суспільства, що відбивається у мові і виявляється у практичній площині професійного спілкування. Його складовими частинами є специфіка функціонування української мови (фонетичні, морфологічні, синтаксичні, структурні, лексико-семантичні особливості).

Предметом дисципліни є усна і писемна форми професійного спілкування у межах ділового, наукового і публіцистичного стилів. Основним завданням курсу є не тільки вміння класифікувати і складати документи, а й розуміння стильового різноманіття національної мови, усвідомлення мети спілкування у різних сферах суспільного і громадського життя.

Основні завдання дисципліни: систематизувати знання з української мови взагалі і професійного спілкування, зокрема; сформулювати вміння щодо написання, складання та перекладу професійних текстів; забезпечити оволодіння нормами сучасної української орфоєпії, орфографії, граматики, лексики, стилістики і правилами мовного етикету у межах професійного спілкування на рівні знань і вмінь.

Відповідно до освітньої програми підготовки фахівця студенти повинні володіти наступними компетентностями:

ЗК 7. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Очікувані результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: загальну теорію походження і функціонування мови; специфіку походження і функціонування мови; особливості усної і писемної форм мовлення; особливості фонетичної, графічної, граматичної і лексичної систем української мови; орфоєпічні і орфографічні норми сучасної літературної мови; засоби мовного етикету і правила оформлення усної і писемної форм ділового мовлення.

вміти: оцінювати правильність заходів щодо проведення культурно-мовної і національно-мовної політики у межах держави і конкретного регіону;

самостійно складати, перекладати й редагувати тексти професійного і ділового спрямування; ефективно користуватися мовними, стилістичними й етичними нормами усної форми ділового мовлення у межах професійної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти програмними результатами навчання:

ПРН 29. Володіє основами професійної культури, здатний до підготовки та редагування текстів професійного змісту державною мовою.

3. Мова навчання: українська

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль I Культура фахового мовлення

Змістовий модуль I. Особливості культури ділового мовлення

Тема 1. Орфоепічна правильність українського професійного мовлення. Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови.

Тема 2. Лексикологічні та морфологічні норми. Синоніми та пароніми у фаховому мовленні. Норми вживання числівників у фаховому мовленні. Специфіка вживання прийменникових конструкцій в офіційно-діловому стилі.

Тема 3.. Українська термінологія у професійному спілкуванні

Історія і сучасні проблеми української термінології. Теоретичні засади термінознавства та лексикографії. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціальна термінологія. Термінологія обраного фаху. Способи творення термінів.

Нормування, кодифікація і стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники.

Змістовий модуль II Орфографія. Пунктуація

Тема 4. Принципи українського правопису. Правопис ненаголошених голосних. Спрощення у групах приголосних.

Тема 5. Вживання апострофа. Вживання м'якого знака. Зміни приголосних при їх збігу.

Акцентуаційні норми сучасної української літературної мови.												
Тема 2. Лексикологічні та морфологічні норми		2	2		2	2						
Тема 3. Українська термінологія у професійному спілкуванні. . .		2	2		2	2						
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6		6	6						
Змістовий модуль 2. Орфографія. Пунктуація.												
Тема 4. Принципи українського правопису. Правопис ненаголошених голосних. Спрощення у групах приголосних.	8	2	2		2	2						
Тема 5. Вживання апострофа. Вживання м'якого знака. Зміни приголосних при їх збігу.	6	2	2			2						
Тема 6. Подвоєння та подовження приголосних. Правопис префіксів.	6	2	2			2						

Правопис суфіксів.												
Тема 7. Складні слова зі сполучними звуками і без них. Правопис складних іменників, прикладок. Правопис складних прикметників.	8	2	2		2	2						
Тема 8. Правопис складних прислівників. Правопис займенників та числівників. Правопис прийменників, сполучників, часток.	6		2		2	2						
Разом за змістовим модулем 2	34	8	10		6	10						
Змістовий модуль 3 Документ як основний носій офіційно-ділового стилю												
Тема 9. Офіційно-діловий стиль. Документ. Класифікація документів. Вимоги до оформлення ділових паперів.	8	2	2		2	2						
Тема 10. Документи щодо особового складу. Заява. Характеристика.	8	2	2		2	2						

Автобіографія. Резюме. Наказ. Реквізити та правила оформлення.												
Тема 11. Довідково- інформаційні документи. Класифікація документів. Вимоги до оформлення документів.	8	2	2		2	2						
Тема 12. Обліково- фінансові документи. Акт, доручення, розписка. Довіреність. Вимоги до оформлення та реквізити. Підсумковий тестовий контроль.	8	2	2		2	2						
Разом за змістовим модулем 3	32	8	8		8	8						
Усього годин	90	22	24		20	24						

6. Теми семінарських занять

7. Теми практичних занять

№П/П	Теми занять	Кількість годин
	ЗМ 1	
1	Функціональні стилі у професійному спілкуванні.	2
2	Лексикологічні та морфологічні норми .	2
3	Українська термінологія у професійному	2

	спілкуванні Тестовий контроль за Модуль 1	
	ЗМ 2	
4	Принципи українського правопису	2
5,6	Зміни приголосних при їх збігу. Подвоєння та подовження приголосних. Правопис префіксів. Правопис суфіксів. Складні слова зі сполучними звуками та без них.	4
7,8	Правопис самостійних та службових частин мови.	4
	ЗМ 3	
9	Офіційно-діловий стиль. Документ. Класифікація документів.	2
10	Документи щодо особового складу.	2
11	Довідково-інформаційні документи	2
12	Обліково- фінансові документи. Підсумковий тестовий контроль .	2

8. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студента передбачає виконання студентом запланованих завдань під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Метою самостійної роботи є засвоєння навчальної програми в повному обсязі та послідовне формування у студентів самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця.

- 1.Текст як форма існування наукового знання.
- 2.Мовленнєвий етикет як компонент комунікації студентів та спеціалістів.
- 3.Мовна ситуація в Україні.
- 4.Характеристика виражальних засобів художнього стилю української мови (лексичний рівень).
- 5.Характеристика виражальних засобів наукового стилю української мови.
6. Характеристика виражальних засобів офіційно-ділового стилю української мови.
- 7.Історія виникнення офіційно-ділового стилю.
- 8.Роль Т. Г. Шевченка у розвитку української мови.

9. Проблеми унормування української правописної системи в кінці ХХ - на поч. ХХІ ст.
10. Писемне ділове мовлення, його функції.
11. Мистецтво публічного виступу.
12. Культура усного ділового спілкування.
13. Методика підготовки і проведення диспуту .
14. Стиль і мовний рівень публічного виступу.
15. Національні особливості засобів комунікації.
16. Етикетна поведінка у мовленні.
17. Невербальні засоби спілкування.
18. Монолог, діалог, полілог як найважливіші форми мовленнєвого спілкування.
19. Основні тенденції розвитку усного ділового спілкування.
20. Становлення ділової термінології в українській літературній мові.

9. НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЕКТ

(Індивідуальне навчально-дослідне завдання „Папка ділових паперів)

Завдання : підготувати індивідуальну папку ділових паперів.

10. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються як традиційні, так і інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це такі методи, як:

- словесний метод (лекція, евристична бесіда);
- практичний метод (практичні заняття);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, складання реферату);
- інтерактивний метод (робота в малих групах);
- новітні інформаційні методи у поєднанні з комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні тощо).

11. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Змістовий модульний контроль;
2. Оцінювання під час практичного заняття;
3. Індивідуальні домашні завдання;
4. ІНДЗ;
5. Підсумковий контроль.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерії і норми оцінювання навчальної діяльності студентів на практичних заняттях

Максимальна кількість балів - 5	Критерії оцінювання
5	Висока активність на ПЗ та СЗ і достатньо високий рівень самостійної підготовки.
4	Достатня активність на ПЗ і СЗ та достатній рівень самостійної підготовки, проте студент допускає неточності при формулюванні певних положень, негрубі помилки при виконанні лінгвістичних вправ.
3	Середня активність на ПЗ та СЗ і середній рівень самостійної підготовки, студент допускає неточності при формулюванні певних положень, грубі помилки при виконанні
2	Низька активність на ПЗ та СЗ і низький рівень самостійної підготовки, студент допускає низку грубих помилок, низький рівень знань теоретичного матеріалу.
1	Пасивна поведінка студента на ПЗ та СЗ і відсутність будь-якої самостійної підготовки, репродуктивне списування текстів навчального матеріалу або його запису після колективного опрацювання навчального матеріалу

13. Розподіл балів оцінювання успішності студентів

Зм 1			Зм 2					Зм 3				ІНДЗ	п/к	Сума
156			256					206				25	15	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	25	15	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5			

Форма контролю – іспит

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100% (A)	відмінно	зараховано
82 – 89% (B)	добре	
75 – 81% (C)		

69 – 74% (D)	задовільно	
60 – 68% (E)		
35 – 59% (FX)	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34% (F)	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорні конспекти лекцій;
2. Інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни (УМПС);
3. Нормативні документи;
4. Ілюстративні матеріали;
5. Навчальні посібники;
5. Система дистанційного навчання «Moodle».

16. Література Основна

1. Українська мова за професійним спрямуванням: навчальний посібник / Н. М. Савчук. – 2017. – 210 с.
2. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посіб. / упоряд. А.В. Лисенко, Т.К. Ісаєнко, С.М. Дорошенко). – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 280 с.
3. Шевчук С.В. Українська мова за професійним спрямуванням. / С.В.Шевчук., І.В. Клименко. – К.: Алерта, 2011. – 696 с.
4. Гриценко Т. Б. Українська мова за професійним спрямуванням К.:Центр учбової літератури, 2010. 624 с.

Допоміжна

1. Бабич Н. Д. Практична стилістика і культура української мови. – Львів: Світ, 2003. – 434с.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник .- К.: Видавничий центр „Академія”, 2004. – 344 с.

3. Білецький А. О. Про мову та мовознавство: Навч. посіб. для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – К.: Артек, 1996. – 224с.
4. Великий тлумачний словник української мови/ Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел . – Ірпінь: Перун, 2003. – 1440с.
5. Гриценко Т.Б. Українська мова та культура мовлення. – Вінниця : Нова книга, 2003. – 472с.
6. Коваль А.П. Ділове спілкування. – К.: Либідь, 1992. – 280 с.
7. Культура української мови : Довідник ./За ред. В. М. Русанівського. – К.: Либідь, 1990. – 394 с.
8. Культура фахового мовлення : Навч. посіб. для студ. вузів/ Ред. Н. Д. Бабич. – Чернівці : Книги-XXI , 2005. – 572с.
9. Муромцева О.Г., жовтобрюх В. Ф. Культура мови вчителя . – Х.: Гриф, 1998. – 205 с.
10. Орфоепічний словник української мови: У 2-х т./ За ред. М.М. Пещак. – К.: Довіра, 2001.
11. Паламар Л. М. , Кацавець Г. М. Мова ділових паперів . – К.: 1995. – 170 с.
12. Пентилюк М. І. Культура мови і стилістика. – Київ.: Вежа, 1994. – 240 с.
13. Потелло Н. Я. Українська мова і ділове мовлення . – К.:,1999. – 248 с.
14. Струганець Л. В. Теоретичні основи культури мови: Навч. посіб. – Т., 1997. – 96 с.
15. Український орфографічний словник /Уклад. О. А. Леонова. – Донецьк: Сталкер , 1999. – 480 с.
16. Чмут Т. К. , Чайка Г. Л. Етика ділового спілкування: Навч. посіб. – 3 –тє вид., стер. - К.: Вікар, 2003. – 223 с.
17. Шевчук С. В. Ділове мовлення . Модульний курс: Підручник. – К.: Літера ЛТД, 2003. – 448 с.
18. Юшук І. П. Мова наша українська. – К.: Видавничий центр „ Просвіта” , 2001. – 145 с.